

LUONNONSUOJELULAIN 49 §:N 3 MOMENTIN MUKAINEN POIKKEUSLUPA KOSKIEN RAUHOITETTUIEN LINTULAJIEN HÄIRINTÄÄ JA TAPPAMISTA

HAKIJA

Matias Juslin / Jannen lohi
matias.juslin@jannenlohi.fi
Y-tunnus 0740517-4

ASIA

Poikkeaminen rauhoitetun eliölajin rauhoitussäännöksistä. Lupaa haetaan merimetsojen häirintään Kustavin Tiiraletolla sekä merimetsojen ampumiseen vuonna 2019 Tiiraleton itäpuolisilla kalankasvatusaltilailla.

HAKEMUS

Hakija hakee lupaa merimetsojen (*Phalacrocorax carbo sinensis*) häirintään ja ampumiseen. Kustavin Tiiraleton merimetsokoloniaan on heinäkuussa 2019 saapunut merikotkia, jotka ovat karkottaneet merimetsot pesimäluodoltaan. Tämän jälkeen merimetsot alkoivat parveilla ja saalistaa Tiiraleton itäpuolella sijaitsevilla kalankasvatusaltilailla. Etäisyys altaista pesimäluodolle on noin 100 metriä.

Alueella on noin 1400 merimetsoa ja tästä parvesta n. 90 % on ollut altailla sen jälkeen, kun merikotkat karkottivat merimetsot liikkeelle. Aikaisempina vuosina ongelmaa vastaavassa mittakaavassa ei ole esiintynyt, vaikka merimetsot ovatkin pesineet kala-altaiden viereisellä luodolla.

Lupaa haetaan merimetsojen ampumiseen kala-altailla sekä lintuja vahingoittamattoman pelotteen viemiseen Tiiraleton pesimäluodoille. Ammuttavaksi ehdotetaan viittä yksilöä päivässä useana eri päivänä, jolloin toistuva ja riittävän pitkäaikainen pelote karkottaisi merimetsoparven pois. Pysyvän vaikutuksen saavuttamiseksi tällä hetkellä käytössä olevia karkotuskeinoja sekä ampumisen vaikutusta tehostettaisiin pelotteiden viemisellä pesimäsaariin (ilmalla täyttyvä scarey man). Merimetsojen pesintä on tältä pesimäkaudelta jo päättynyt ja poikaset ovat lähteneet pesistä. Ampumisen suorittaisivat Matias Juslin ja Jesse Liukkonen haulikoilla. Kummallakin ehdotetulla ampujalla on metsästyskortit.

Hakija pyytää asian kiireellistä käsittelyä ja välitöntä toimeenpanoa. Koska tilanne on muodostunut ennakoimatta, siihen ei ole ollut mahdollista varautua. Vakavien vahinkojen ehkäiseminen edellyttää pääsyä torjumistoimiin välittömästi.

Hakemuksen perustelut

Merimetsot nokkivat ja stressaavat kaloja. Nokitut kalat eivät kelpaa myytäväksi, mikä aiheuttaa merkittäviä taloudellisia tappioita. Altaissa sukkeltelevat merimetsot jahtaavat kaloja. Tämän vuoksi kalojen ruokahalu on vähentynyt huomattavasti, mikä lisää kuolleisuutta. Altaissa, joihin merimetsot ovat iskeneet, kuolleisuus on ollut puolet suurempaa verrattuna niihin altaisiin, joissa merimetsot eivät käy yhtä

intensiivisesti.

Altaissa on tällä hetkellä kasvamassa n. 130 tonnia kalaa, jotka kaikki ovat vaarassa merimetsoparven saalistuspaineen- ja nokkimispaineen vuoksi. Altailla on havaittu merimetsojen saapumisen jälkeen nokittuja kaloja. Altailla ei esiinny muita lintulajeja kuin merimetsoja, joten nokkiminen on merimetsojen aiheuttamaa. Hakijan arvion mukaan taloudellinen vahinko tulee olemaan vähintään 45 000 euroa, jos merimetsoparvea ei saada karkotettua pois ja merimetsot saisivat nokituksi 5 % kaloista. Jos taas nokittuja kaloja olisi lopulta esim. 40 %, nousisi taloudellinen tappio satoihin tuhansiin euroihin.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Altailla on käytössä lintuverkot, jotka suojaavat altaita myös ylhäältä päin. Aikaisemmin nämä verkot ovat toimineet merimetsojen torjunnassa, mutta nyt merimetsot ovat oppineet räpiköimään verkon silmistä väkisin läpi. Verkkoa ei voida vaihtaa silmäkooltaan pienempään verkkoon, sillä isoille kaloille on pakko käyttää harvempisilmäistä verkkoa lintujen torjuntaan.

Altailla on lisäksi ollut käytössä äänitykki ja tekokäärmeitä pelotteena, mutta näilläkään ei ole ollut riittävää karkottavaa vaikutusta merimetsoihin.

22.7.2019 Turun yliopiston tutkimusryhmä kävi omalla voimassa olevalla luvallaan (VARELY/362/2018) sovitusti ampumassa merimetsoja kala-altailla. Merimetsoja ammuttiin yhdeksän yksilöä. Kerralla useamman merimetsan ampuminen ei ollut mahdollista, sillä merimetsot poistuivat altailta pesimäsaarelleen, josta ko. luvalla niitä ei ole luvallista ampua.

Suoritetun ammunnan vaikutus jäi lyhytkestoiseksi. Seuraavana päivänä merimetsot ovat palanneet pesimäluodolta kala-altaille, kuten aikaisempinakin päivinä. Tämän vuoksi merimetsojen karkottamiseen ja kala-aldaiden kalojen suojaamiseen ei ole muuta tyydyttävää vaihtoehtoa kuin merimetsolauman karkottaminen alueelta toistuvalla ampumisella sekä pesäluodon häirinnällä. Kala-altailla lintujen karkottamiseen muut keinot on jo kokeiltu, joten jäljellä on enää ampuminen. Ampumistarpeen vähentämiseksi ja pitkäaikaisen vaikutuksen saavuttamiseksi on tarpeen tehdä karkotustoimenpiteitä myös pesimäluodolla, jotta merimetsot eivät väistä ampumista pesimäsaarelle ja palaa ampumisen loputtua välittömästi kala-altaille, kuten 22.7. suoritetuin ampumisen jälkeen tapahtui. Pelotustoimenpiteiden tehokkuus ja toisaalta halutun vaikutuksen saavuttaminen mahdollisimman pienen yksilömäärän ampumisella pyritään varmistamaan jakamalla ampuminen mahdollisimman monelle päivälle.

Hakija on tilannut uusia kala-aldaiden suojaverkkoja, jotta päästään kokeilemaan, voiko merimetsojen altaisiin pääsyn estää kaksinkertaisella verkotuksella. Verkot saapuvat vasta viikolla 31 (29.7.-4.8.). Keinoja merimetsojen altailla oleilun estämiseen olisi tarve saada käyttöön jo ennen tätä, jotta vakavien vahinkojen syntyminen kala-altailla olisi mahdollista estää.

MÄÄRÄYKSET JOITA HAKEMUS KOSKEE

Merimetsa on luonnonsuojelulain 38 §:n nojalla rauhoitettu ja EU:n lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettu lintulaji. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin pyydystäminen, tappaminen, haltuunotto,

pesien ja munien tahallinen vahingoittaminen, sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla, on kielletty.

Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista Euroopan unionin lintudirektiivin (2009/147/EY) artikkelissa 9 mainituilla perusteilla. Em. artiklan mukaan kielloista voidaan poiketa, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi.

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN PÄÄTÖS

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan merimetsojen ampumiseen kala-altailla seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 5.8.2019 asti. Tämän jälkeen merimetsojen altaisiin pääsy estetään kaksinkertaisen lintuverkotuksen avulla.
2. Tätä lupaa saavat käyttää ainoastaan Matias Juslin ja Jesse Liukkonen.
3. Tällä luvalla saa ampua enintään viisi (5) merimetsoa päivässä eli luvan voimassaoloaikana yhteensä enintään 60 merimetsoa. Osa ammutuista yksilöistä tulee jättää kala-altaille pelotteeksi parven muille jäsenille. Loput ammutut yksilöt luovutetaan Saaristomeren tutkimuslaitoksen tutkimushankkeelle. Luvan hakija sopii lintujen toimittamisesta/noudosta Seilin tutkimuslaitoksen asemanjohtajan Jari Hännisen kanssa.
4. Merimetsoja saa ampua vain kala-altailla ja niiden välittömässä läheisyydessä, korkeintaan 50 metrin etäisyydellä kala-altaista.
5. Mikäli ammutut linnut ovat rengastettuja, renkaat ja niiden löytöpaikka- ja -aikatiedot on toimitettava Luonnontieteellisen keskusmuseon rengastustoimistoon (Rengastustoimisto, PL 17, 00014 Helsingin yliopisto).
6. Tämä päätös tai sen kopio on pidettävä mukana toimenpiteitä tehtäessä ja vaadittaessa lupa on esitettävä.
7. Hakija vastaa yhteydenpidosta tarvittaviin maanomistajiin ja viranomaisiin.
8. Varsinais-Suomen ELY-keskuksella on oikeus tehdä tarvittavia tarkastuksia luvan käyttöön liittyen ja se voi perua luvan tai muuttaa sen ehtoja, mikäli väärinkäytöksiä ilmenee.
9. Yhteenvedo luvan käytöstä tulee toimittaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) 30.9.2019 mennessä tämän päätöksen diaarinumerolla varustettuna. Yhteenvedosta tulee ilmetä ammuttujen merimetsojen määrä kunakin päivänä lupakaudella sekä Saaristomeren tutkimuslaitokselle luovutettujen merimetsojen määrä sekä arvio toimenpiteiden vaikuttavuudesta merimetsojen aiheuttamien vahinkojen torjunnassa kalankasvatusaltilta.

PERUSTELUT

Hakemus täyttää lintudirektiivissä määritellyt edellytykset poikkeamiseen merimetsoa koskevista luonnonsuojelulain ja lintudirektiivin rauhoitusmääräyksistä. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen mukaan merimetsot aiheuttavat kalankasvatusaltailla vakavaa vahinkoa kaloja nokkimalla ja nostamalla kalojen stressitasoa, mikä lisää kuolleisuutta. Merimetsojen karkottaminen altailta ja pääsyn estäminen kala-altaisiin on tarpeen, jotta vakavien vahinkojen syntymisen ohella ei tapahdu merimetsojen erikoistumista kala-altaisiin ravinnonhankinta- ja saalistusalueina.

Kala-altailla on käytössä altaita suojaavat lintuverkot, mutta merimetsot ovat oppineet pyristelemään niistä läpi. Verkkojen silmikkokokoa ei ole mahdollista pienentää, sillä altaissa kasvatettavien kalojen koko aiheuttaa rajoitteita käytetyille silmäkoolle. Altailla on ollut käytössä myös muita pelotekeinoja (äänitykit ja pelotekäärmeet sekä veneellä tehtävät karkotusajot), mutta tarvittavaa tulosta ei ole saavutettu. Käytössä ei tällä hetkellä ole muuta tyydyttävää ratkaisua merimetsojen karkottamiseen kala-altailta kuin merimetsosylöiden pelotteeksi ampuminen. Suuremman määrän ampuminen ei ole perusteltua, sillä pienen määrän ampumisella saavutetaan muihin karkotuskeinoihin (mm. lintuja vahingoittamattomat menetelmät, kuten äänitykki, pelotekuvat, drone) yhdistettynä riittävä pelotevaikutus. Pelotevaikutusta tehostetaan ajoittamalla ampuminen usealle päivälle ja jättämällä ammuttuja yksilöitä näkyvälle paikalle pelotteeksi muille parven jäsenille.

Lupa myönnetään kahdentoista päivän määräajaksi. Tämän ajan kuluessa hakijan on mahdollista verkottaa kala-altaat kaksinkertaisella verkolla, minkä tavoitteena on estää merimetsojen pääsy verkkojen läpi altaisiin. Kun tilatut lintuverkot saapuvat ja on saatu asennettua altaille, lintujen altaisiin pääsyn verkoilla torjuminen on tyydyttävä vaihtoehto ampumiselle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei myönnä lupaa pelotteiden viemiseen merimetsojen pesimäkoloniaan. Merimetsa on paikkauskollinen laji, joka palaa toistuvasti käyttämään edellisvuotisia pesiä pesimäluodoilleen. Tiiraletton pesimäyhdyksunnan ei ole arvioitu aiheuttavan vakavaa vahinkoa kala-altaille vuoden 2019 loppukesää lukuun ottamatta. Vakavien vahinkojen syntyminen kala-altailla on mahdollista estää väliaikaisesti tehostamalla muita karkotustoimia ampumisella ja tämän jälkeen altaiden kaksinkertaisella suojaverkotuksella, joten merimetsojen karkottaminen pesimäluodoilta ei ole perusteltua.

Merimetsokanta paikallisesti Saaristomerellä ja alueellisesti Itämerellä on runsastunut voimakkaasti viime vuosina. Hakemuksen kohteena olevien kala-altaiden länsipuolisella Tiiraletolla on vuonna 2017 laskettu 350 merimetsan pesää ja vuonna 2018 pohjoisella Tiiraletton luodolla 153 ja eteläisellä 591 pesää. Vuonna 2019 pesien määrä on kasvanut edelleen ja niitä on ollut Tiiraletton pohjoisella luodolla 204 ja eteläisellä 612 pesää. Yhteensä enintään 60 merimetsan ampuminen ei vaikuta merkittävästi alueen merimetsokantaan, joten luvan mukaisilla toimenpiteillä ei arvioida olevan vaikutuksia merimetsan suojelutasoon.

**SOVELLETUT
OIKEUSOHJEET**

Luonnonsuojelulain (1096/96) 1 §, 5 §, 38 §, 39 §, 49 §
Euroopan unionin direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY), artikkelit 1, 5, 9
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (2003/13) 19 §
Hallintolainkäyttölaki (586/1996) 31 §
Valtioneuvoston asetus (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020

**PÄÄTÖKSEN
VOIMAANTULO**

Päätös on voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Tilanne kalankasvatusalilla on yllättäen ilmennyt ja akuutti. Vakavan vahingon syntymisen estämiseksi päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Turun yliopiston Saaristomeren tutkimuslaitoksella on meneillään tutkimushanke, jossa selvitetään loismatojen esiintymistä Saaristomerellä pesivässä merimetsokannassa. Tällä luvalla ammutut merimetsot, joita ei ole jätetty kala-altaille pelotteeksi, tulee toimittaa ko. tutkimuksen aineistoksi. Ammutut yksilöt tulee pakastaa heti ampumisen jälkeen ja toimittaa Saaristomeren tutkimuslaitokselle lupa-ajan päättymisen jälkeen. Luvan hakija sopii lintujen toimittamisesta/noudosta Seilin tutkimuslaitoksen asemanjohtajan Jari Hännisen kanssa (jarhan@utu.fi, 050 401 7838).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Päätös annetaan tavallisena sähköisenä tiedoksi antona. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Salli Uljas, puh. 0295 023 082.

Ylitarkastaja Tapio Aalto

Ylitarkastaja Salli Uljas

LIITTEET

Liite 1 Valitusosoitus

PÄÄTÖS

Matias Juslin / Jannen lohi
matias.juslin@jannenlohi.fi

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö kirjaamo@ym.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo.syke@ymparisto.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) puheenjohtaja@tly.info

Jari Hänninen, Turun yliopisto, saaristomeren tutkimuslaitos

jarhan@utu.fi

Kustavin kunta kustavi@kustavi.fi

SUORITEMAKSU

150 €

Tämä asiakirja VARELY/3509/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3509/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 25.07.2019 13:27

Esittelijä Uljas Salli 25.07.2019 13:26

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomaisen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku
Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku
Puhelin: 029 56 42400
Telefax: 029 56 42414
Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00-16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

(tavallinen /todisteellinen tiedoksianto)